

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 370/2018-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť Ružomerského papiera, občianskeho združenia, Židovská 5, Bratislava, a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených spoločnosťou Advokátska kancelária Korytár s. r. o., Sladovnícka 13, Trnava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Ing. Pavol Korytár, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 166/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ružomerského papiera, občianskeho združenia a [REDACTED], [REDACTED], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2018 doručená sťažnosť Ružomerského papiera, občianskeho združenia a [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 166/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd na základe návrhu na wnariadenie neodkladného opatrenia, ktorý 4. októbra 2016 podali okresnému súdu spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobcovia“), vydal 4. novembra 2016 uznesenie č. k. 18 C 166/2016-200 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“), ktorým nariadil neodkladné opatrenie a žalobcom uložil povinnosť podať súdu návrh vo veci samej v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Uznesenie okresného súdu bolo podľa § 332 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v spojení s § 334 CSP vykonateľné dňom jeho doručenia. Sťažovatelia proti nariadeniu neodkladného opatrenia včas podali odvolanie, ktorého súčasťou bola aj námietka miestnej nepríslušnosti okresného súdu. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) o podanom odvolaní rozhodol 28. februára 2018 uznesením č. k. 4 Co 37/2018-339 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že neodkladné opatrenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľom doručené 3. apríla 2018.

3. Podľa tvrdenia sťažovateľov *„konaním Okresného súdu Bratislava II dochádza k prietahom v konaní, čím bol Sťažovateľ ako zviazaná osoba Neodkladným opatrením povinný zdržať sa šírenia informácií, a teda nemohol informovať svojich členov o stave a priebehu súdnych sporov a o skutočnostiach spätých s konaniami, v ktorých zastupuje ich nároky.“*

4. Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú, že 23. januára 2018 podali predsedníčke okresného súdu kvalifikovanú sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Predsedníčka okresného súdu v odpovedi zo 7. februára 2018 vyhodnotila podanú sťažnosť ako dôvodnú.

5. Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného konštatujú:

„Okresný súd Bratislava II takmer 16 mesiacov nepostúpil Odvolanie Sťažovateľa na rozhodnutie odvolaciemu súdu...

... konanie... ani po viac ako 16 mesiacoch od nariadenia Neodkladného opatrenia nevedlo k odstráneniu právnej neistoty Sťažovateľa, bolo poznamenané prietiahmi ako celok a predstavuje porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“

6. Sťažovatelia zároveň poukazujú na skutočnosť, že *„dňa 12.04.2018 Okresný súd Bratislava II upovedomil Sťažovateľa o postúpení veci na miestne príslušný súd – Okresný súd Bratislava I.“*

7. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa I - Ružomerský papier, občianske združenie... a sťažovateľa II - [REDAKOVANÉ]. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 18C/166/2016 p o r u š e n é bolo.

2. Okresný súd Bratislava II je povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 669.000,- Eur na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

3. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

11. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

12. Z podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažnosť na zbytočné prietahy podľa zákona o súdoch bola okresnému súdu doručená 31. januára 2018. Predsedníčka okresného súdu reagovala podaním zo 7. februára 2018 tak, že ju vyhodnotila ako dôvodnú, vo svojom vyjadrení však uviedla, že „*spis bol dnešným dňom predložený Krajskému súdu v Bratislave.*“.

13. Sťažovatelia doručili ústavnému súdu (ústavnú) sťažnosť 4. júna 2018 a v nej žiadali, aby ústavný súd vyslovil porušenie ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré (ku dňu podania sťažnosti, pozn.) trvá 20 mesiacov.

14. Z podanej sťažnosti a jej príloh ďalej vyplýva, že v čase jej doručenia ústavnému súdu už krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľov proti uzneseniu okresného súdu. Zároveň je z obsahu sťažnosti zrejmé, že uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľom doručené a okresný súd postúpil spis miestne príslušnému Okresnému súdu Bratislava I.

15. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské

práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

16. Účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov vymedzil ústavný súd vo svojej skoršej judikatúre tak, že „účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu“ (II. ÚS 26/95). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je príkazom pre všetky štátne orgány na také konanie, ktoré vytvára právnu istotu pre subjekty práva. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zákonodarca zabezpečuje prostredníctvom procesno-právnych inštitútov, ktoré sú štátne orgány vrátane všeobecných súdov povinné efektívne a vecne správne využívať.

17. Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02), podľa ktorej nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

18. Berúc do úvahy okolnosti danej veci, najmä to, že sťažnosť sťažovateľov podľa ustanovení zákona o súdoch bola úspešná a že v čase podania (ústavnej) sťažnosti už okresný súd nebol príslušný konať vo veci sťažovateľov, ústavný súd konštatuje,

že sťažnosť vo vzťahu k okresnému súdu nie je v čase rozhodovania ústavného súdu opodstatnená.

19. Ústavný súd konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mali sťažovatelia právo podľa ustanovení zákona o súdoch, sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mali sťažovatelia k dispozícii a úspešne ho aj využili ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Po prešetrení vybavenia sťažnosti predsedníčkou okresného súdu, ktorá uznala dôvodnosť sťažnosti, okresný súd obratom postúpil spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní a napokon v zmysle uznesenia krajského súdu postúpil spis miestne príslušnému súdu.

20. Skutočnosť, že orgán štátnej správy súdu uzná sťažnosť na priet'ahy za dôvodnú, nemusí viesť bez ďalšieho k prijatiu v nadväznosti na to podanej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie, pretože ústavný súd, pridržiavajúc sa doterajšej stabilizovanej judikatúry, považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení pre účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08).

21. Postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol bez priet'ahov (čomu nasvedčuje aj odpoveď predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr 19/2018 zo 7. februára 2018), avšak po využití účinných prostriedkov nápravy sa postup okresného súdu nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. Vzhľadom na uvedené nie je možné konštatovať, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Ústavný súd na základe uvedených dôvodov sťažnosť sťažovateľov pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľom obrátiť sa opätovne so sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti v napadnutom konaní dochádzalo k neodôvodneným prieťahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2018